

Abraham ibn Ezra's Commentary on the Torah

Martin Lockshin

Torah in Motion, 5780

Abraham ben Meir ibn Ezra

- 1089/1092-1164/1167
- Didn't write a commentary on the Talmud
- Muslim country (so-called Golden Age in Spain)
- Marco Polo of Jewish world
- Most of his works written in Italy and Northern France
- Polymath: philosophy, astronomy, astrology
- Knowledge of Arabic
- Hence knowledge of Hebrew grammar

לא תבשל גדי בחלב אמו (שמות כג אבן עזרא

(הפירוש הארוך

וחכמים קיבלו, שלא יאכל ישראל
בשר בחלב. ועתה אפרש. דע, כי
מנהג התורה לדבר על ההווה, ...
וככה אין אדם אוכל בשר בחלב, כי
אינו מאכל ערב. והבשר לא יתבשל
רק בזמן רב. והחלב אינו כן, כי אין
המנהג עד היום בארץ שמעאל
שיאכל אדם טלה מבושל בחלב. ...
ובעבור כי בשר הגדי אין בו ליחה.
... על כן יבשלו הגדי בחלב. ואל
תתמה בעבור שלא נהגו אנשי
אלה המקומות לאכול גדי עזים. כי
כל הרופאים מודים, כי אין בשר

The rabbis received the [oral]
tradition that a Jew should not eat
meat and milk. I shall now
explain. The Torah generally
writes about the most common
occurrences. . . . [In general,]
people do not eat meat and milk
[cooked] together since it is not a
tasty food. Meat takes a long time
to cook; milk, a short time. To this
very day in Muslim countries the
custom is not to eat goat cooked
with milk. . . . But since the meat

ספר שפה ברורה

אין ספק שהם [חז"ל] ידעו הדרך
הישרה כאשר היא, על כן אמרו
כלל: אין מקרא יוצא מידי פשוטו,
והדרש הוא תוספת טעם. והדורות
הבאים שמו כל דרש עיקר ושרש
כרב שלמה ז"ל, שפירש התנ"ך על
דרך דרש, והוא חושב כי הוא על
דרך פשט, ואין בספריו רק פשט
אחד מני אלף, וחכמי דורנו
יתהללו באלה הספרים

Without doubt, they [the Talmudic rabbis] knew the straightforward interpretations. That's why they formulated the rule that "A verse never departs from its peshat (plain) meaning." Midrash is [just] an added level of meaning. Later generations made midrash the centre and essence [of their study]. For example, Rabbi Solomon (Rashi) who wrote a midrashic commentary on Tanakh. He thought that he was writing

וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אַאֲר וְנִבְרַכְנוּ בְּךָ כֹּל (מִשְׁפָּחַת הָאֲדָמָה: (בראשית יב ג

רשב"ם בראשית כח: ונברכו - לשון
מברך ומרכיב, כלומר יתערבו
במשפחתך [כל] משפחות
האדמה. שהרי משקל רפי הוא,
:וכבר פירשתו בפרשת לך לך

Rashbam Gen. 28: *Venivrekhu*: is
from the same root as *mavrikh* in
the phrase, "*mavrikh umarkiv* – to
engraft." In other words, ALL THE
FAMILIES OF THE EARTH will
become intermixed with your
family. [*Venivrekhu* could not be
related to the meaning "to bless"]
for an undageshized construction
is used. I explained this already in
the portion *Lekh lekha*.

אבן עזרא (שיטה אחרת): חכם
גדול אמר בספרו, כי ונברכו בך -
אייחה הרהרה העיילי ילמי ידוהי

Ibn Ezra: A great scholar wrote in
his book that the word

בראשית י"ב

וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׂכֵם
עַד אֵלֶּיּוֹן מוֹרְהָ וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ:

Abram passed through the land to
the place of Shechem, to the oak
of Moreh. The Canaanites were
then in the land.

רש"י

והכנעני אז בארץ – היה הולך
וכובש את ארץ ישראל מזרעו של
שם, שבחלקו של שם נפלה
כשחלק נח את הארץ לבניו, ומלכי
צדק מלך שלם (בראשית י"ד:י"ח).
לפיכך: ויאמר אל אברהם לזרעך
נתתי (בראשית י"ב:ז') – עתיד אני
להחזירה לבניך שהם מזרעו של
שם.

THE CANAANITES WERE THEN IN
THE LAND – They (the Canaanites)
were gradually conquering the
land of Israel from the
descendants of Shem, for it had
fallen to the share of Shem when
Noah apportioned the earth
amongst his sons, for it is said
(Genesis 14:18) "And Melchizedek
king of Salem (Jerusalem)". For
this reason, the Lord said to
Abram (Genesis 12:7) "to your
seed will I give this land" — "In

אבן עזרא

והכנעני אז בארץ – יתכן שארץ
כנען תפשה כנען מיד אחר. ואם
איננו כן, יש לו סוד, והמשכיל [יבין
ו]ידום.

THE CANAANITES WERE THEN IN
THE LAND: Perhaps Canaan
captured the land of Canaan from
some other people. If that is not
the case, there is a secret here.
Let the person who is wise
[understand and] be quiet.

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּמַי
לְפָנַי (מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנַי יִשְׂרָאֵל: (בראשית פרק לו, לא

ואלה המלכים י"א כי בדרך נבואה
נכתבה זאת הפרשה. ויצחקי אמר
בספרו, כי בימי יהושפט נכתבה
זאת הפרשה, ופירש הדורות
כרצונו. הכי קרא שמו יצחק, כל
השומע יצחק לו, כי אמר כי הַדָּד
הוא הַדָּד האדומי, ואמר כי
מהיטבאל אחות תחפנחס.
וחלילה חלילה שהדבר כמו שדבר
על ימי יהושפט, וספרו ראוי
להשרף.

“These are the kings [who reigned
in the land of Edom before any
king reigned over the Israelites]”:
Some say that this passage was
written through prophecy.

Yitshaki wrote in his book that
this passage was written in the
days of King Yehoshafat. . . .
Correctly his name is called
Yitshaki, for whoever hears [such
an interpretation] would laugh
(yitshak) at him. God forbid that
[we interpret that] the passage

ספר שפת יתר

ויאמר הגאון כי ישעיה היה לשונו
צח ונעים ויאמר ר' אדונים כי זאת
טעות לפי שכל דברי המקרא הם
דברי השם

Rabbi Saadyah Gaon once wrote
that the prophet Isaiah has a
pleasant, elegant style. Rabbi
Dunash ibn Labrat disagreed and
said that this is a mistake; all
words of prophecy are from God
[so we cannot say that one
prophet has a better style than
another one].

והטעות ביד ר' אדונים כי טעמי
המלות הם נכוחות [= כרוחות?]
ודמיונות יחד שם השם בשמות
[בנשמתי?] הנביא והוא ירכיב
הטעמים כפי כחו שקיבל בתחלה

But it is Rabbi Dunash who is
mistaken. The meaning of the
words can be seen to be like
spirits and ideas that God places

Ibn Ezra on the Decalogue

שאלני ר' יהודה הלוי מנוחתו
כבוד, למה הזכיר אנכי ה' אלהיך
אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ולא
אמר שעשיתי שמים וארץ ואני
עשיתך. וזאת היתה תשובתי
אליו.

Rabbi Judah Halevi, may he rest in
peace, once asked me, “Why does
[the Decalogue] say, ‘I the Lord am
your God who brought you out of
the land of Egypt’? Why does it
not say ‘[your God] who created
heaven and earth and created
you’?” Here follows my answer to
him:

Ibn Ezra on the Decalogue (cont.)

דע, כי אין מעלות בני אדם שוות
באמונתם בלבם, שהם מאמינים
בשם הנכבד. כי הרבים מאמינים
להשמעות אזנים שיאמר להם
אדוניהם ככה. ולמעלה מהם,
שראו זה כתוב בדברי התורה שנתן
השם למשה. ואם יבוא אפיקורס
לערער, כי אין אלהים, ישימו ידם
לפיהם, כי לא ידעו להשיב.

Know that people have beliefs in
God at different levels from each
other. Many believe whatever
they heard, whatever their master
told them. At a higher level are
those who believe what is written
in the Torah that God gave to
Moshe. But if a heretic came to
challenge them and said, “There is
no God,” they would just cover
their mouth with their hand; they
wouldn’t know what to answer.

Ibn Ezra on the Decalogue (cont.)

ואשר נשאו לבו ללמוד חכמות, ...
יכיר מעשה השם במתכות
ובצמחים ובחיות, ובגוף האדם
בעצמו, ... ויגבה לבו אחרי כן
לדעת דברי הגלגלים, ... וידע זמן
מתי תקדר השמש או הלבנה, ...
וכל אלה ידע בראיות גמורות שאין
בהם ספק. ומדרכי השם ידע
המשכיל את השם, ... והנה
יספיק למשכיל בכל גוי דבור אנכי
י'ה,

But people whose spirit moves
them to learn sciences . . . Will
come to know about God's works
[by studying] metals, plants,
animals, and the human body
itself . . . and then they ascend to
the study of the spheres . . . and
they then know when the sun or
the moon will be eclipsed . . . They
will know all of these things with
unassailable proofs. And by
knowing God's actions the wise
person then knows God.

Ibn Ezra on the Decalogue (cont.)

והנה השם עשה אותות ...
ומופתים במצרים, עד שהוציאם
משה להיות להם לאלהים...
והנה בעבור האות, שעשה השם
במצרים, אמר משה אתה הראת
לדעת (דברים ד, לה). שהכל ראו
זה, חכמים ושאינו חכמים, גדולים
וקטנים ...

In order to become their deity,
God performed signs and miracles
[for the Israelites] in Egypt that
allowed Moses to free them.
Because of the miracles done by
God in Egypt, Moses was able to
say (Deut 4:35) “It has been
clearly demonstrated to you [that
the Lord alone is God],” since
everyone—the learned and the
unlearned, the great and the small
—all saw these miracles....

Ibn Ezra on the Decalogue (cont.)

והנה הזכיר למשכיל אנכי ה',
והוסיף אשר הוצאתיך, שיבין
המשכיל ושאינו משכיל.

Accordingly, the Decalogue says “I am the Lord,” addressing the learned person. And then adds “who took you out of Egypt,” so that both the learned and the unlearned would understand.

Loyalty to Halakhah

והנה אנחנו צריכים לקבלה על
שנה תמימה אם לחמה אם
(ללבנה ואם מעוברת) כה ל

לעולם בהם תעבודו. מותרים רק
כאשר מצאנו חז"ל שאמרו כי היא
(מצוה קבלנוה: (כה מו

We require tradition to define a
complete year — whether it is a
solar year, or a lunar year, or a
lunar leap year.

**You will always hold them in
service** i.e., it is *permissible*. Our
Sages, however, of blessed
memory, have told us that it is
obligatory; and we accept what
they say.

Straying from halakhah?

גם הגר שהוא על דתו, והוא גר
שער, על זה התנאי ידור בארצך
שלא יעשה מלאכה בשבת.
(הפירוש הקצר שמות כ י

הבכור אשר תלד יקרא בשם אחיו
(דברים כה ו

וכאשר חפשת בתורה מצאתי
שלושה ועשרים כריתות האמורים
(בתורה (שמות יב מז

Also a *ger* who still observes his
own religion, a *ger shaar* (*ger*
toshav), may live in your land on
condition that he observes
Shabbat.

“The first born that she gives birth
to” should be named after the
[deceased] brother.

When I searched through the
Torah I found 23 examples of
infractions that are punished with
karet.

Ibn Ezra, Introduction to his *Yesod Dikduk*

ובאומרו "יש לפסוק עשרה ...
טעמים" יתהלל בנפשו... ושמע
השומע ונוספה גדולת מעלת
חכמת המפרש. והדבר הפך! כי
בשומו טעמים רבים לפסוק לא
יידע אי זה יכשר הזה או זה גם
יתכן שלא יחבר בפירושו פירוש
האמת

• [Making fun of people who have ideas about biblical interpretation that ibn Ezra doesn't like:] When he says, "This verse has ten different meanings," he's so proud of himself. ... And when people hear about this, his reputation as an exegete rises. But the opposite is true! For when he offers ten explanations for a verse, he has no idea which one is true. In fact, the correct